

Adı: Meltem Özcan

Komite: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi

Gündem Maddesi: Dağlık Karabağ Sorunu

Ülke: İtalyan Cumhuriyeti

İtalya ya da resmî olarak İtalyan Cumhuriyeti ya da bazen İtalya Cumhuriyeti, Güney Avrupa'da, büyük ölçüde İtalya Yarımadası üzerinde yer alan bir ülke. Akdeniz'in en büyük iki adası Sicilya ve Sardinya da İtalyan topraklarıdır. Kuzeyde Alpler bölgesinde Fransa, İsviçre, Avusturya ve Slovenya'yla kara sınırı vardır. Bağımsız iki Avrupa ülkesi olan Vatikan ve San Marino da İtalya'nın yarımadadaki toprakları içine sıkışmış anklav ülkelerdir. Campione d'Italia bölgesiyse İtalya'nın İsviçre içinde kalan bir eksklavidir.

Yüzyıllar boyunca çok çeşitli Avrupa uygarlıklarına ev sahipliği yapmıştır. Etrüskler ve Antik Romalıların İtalya topraklarını kendilerine yurt edinmelerinin yanı sıra, Rönesans hareketi de İtalya'nın Toskana bölgesinde doğmuş ve tüm Avrupa'ya buradan yayılmıştır. İtalya'nın başkenti Roma, yüzyıllar boyunca Batı uygarlığının merkezi olmuş, mimaride barok üslûbunun doğuşuna tanıklık etmiş ve eskiden beri Katolik Kilisesi'nin merkezi olmuştur.

Karabağ tartışması 1988-1989 yıllarında bölgede bazı kesimlerde yoğun nüfusa sahip olan Ermenilerin bağımsızlık için referandum düzenleyip bağımsızlık kararı almasıyla başladı. İki toplum arasında meydana gelen karşılıklı çatışmalar ve sokak gösterileri Azerbaycan ile Ermenistan arasında büyük bir gerilim yaratmış ve yüzbinlerce kişi bu tartışmalar sonrasında yaşadığı topraklardan göç etme durumunda kalmıştır.

Ermenistan'da yapılan ve yaklaşık 40.000 kişinin katıldığı gösteri sonrası da Ermenistan'ın Karabağ'a saldırması çatışmaları sıcak savaşa dönüştürmüştür.

Kafkasya bölgesi özel jeopolitik koşulları, siyasi, tarihi, askeri ve sosyolojik sorunları nedeniyle dünyanın en problemlili ve aynı zamanda en önemli coğrafyalarından biridir. Bölgedeki gelişmeler ülkeleri önemli ölçüde etkisi altına almaktadır. Aslında Soğuk Savaş'ın bitmesine karşın Soğuk Savaş'ın temel ögesi olarak jeopolitik stratejik ve güvenlik rekabetler bölgedeki ilişkilerin düzenlenmesinde mühim rol oynamaktadır. Kafkasya bölgesinde bütün bu değişkenler bölge ülkeleri arasındaki ilişkileri ve bölgesel sorunlara ve krizlere yönelik politikaları bölge gerçekleri ve gerekliliğine değil, uluslararası sistemdeki gelişmeler ve bölge dışı güçlerin rol ve mevcudiyetine göre şekillendirmektedir.

Karabağ problemi bölgede anlaşmazlık meydana geldikten hemen sonra uluslararası bir ivme kazandı ve çözümü de karmaşık bir hale geldi. Bu anlaşmazlığının çözümünde ilgisi olan devletlerin yıllar içinde gösterdikleri diplomatik faaliyetler, uluslararası teşkilatların üst düzey statüleri dahi sorunun çözümünde olumlu bir ilerleme gösteremedi. Bugün Azerbaycan ve Ermenistan arasında görüşmeler hız kazanınca Dağlık Karabağ meselesi tekrar uluslararası gündemde yerini aldı.

1994'te sorunun çözümü için Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) önderliğinde Minsk Grubu oluşturuldu. Fransa, Rusya ve ABD'nin başkanlık yaptığı gruba Türkiye, Almanya,

İtalya, Belarus, İsveç ve Finlandiya da üye. Teşkilat, on yılı aşkın süren müzakereler sonucunda, 29 Kasım 2007'de iki tarafın da olumlu yaklaştığı bir plan ortaya koydu.

Madrid Prensipleri olarak adlandırılan plana göre Dağlık Karabağ çevresindeki rayonların Azerbaycan'a teslim edilmesi; Dağlık Karabağ'a ara statü verilip nihai statü için görüşmelere başlanması; Ermenistan ile Dağlık Karabağ arasındaki koridorun açılması; yerlerinden edilmiş kişilerin topraklarına dönmesi, AGİT tarafından bölgeye barış gücü gönderilmesi öngörülüyordu.

İtalya Dışişleri Bakanlığından yapılan yazılı açıklamada, Azerbaycan ve Ermenistan temas hattındaki ciddi çatışmalardan endişe duyulduğu belirtildi.

Açıklamada, "İtalya, taraflara şiddete bir an önce son vermeleri ve özellikle de Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) himayesinde gerilimin daha da tırmanma riskini önlemek için her türlü çabayı göstermeleri çağrısında bulunuyor."

Katoliklerin ruhani lideri ve Vatikan Devlet Başkanı Papa Franciscus da geleneksel pazar duası sırasında iki ülke arasındaki gerginliğe değinerek, Kafkasya'da barış için dua ettiğini söyledi. Papa, bölgede sorunların silah ve güç yoluyla değil, diyalog ve müzakere yoluyla çözülmesi çağrısında bulundu.

Çözüm önerileri;

°Bölgede çoğunluk olan Ermeni nüfusunun güvenliği sağlanmalıdır ve etnik kökeni fark etmeksizin Azeriler ile aynı haklara sahip olmalıdırlar. Herhangi bir ırkçılığa maruz kalmadan temel ihtiyaçlarını karşılayıp, yaşamlarını sürdürüp, ekonomik özgürlüklerine sahip olmadırlar. Karabağ'da yaşayan ermeni halkı istediği zaman Ermenistan'a dönüp orada yaşayabilmelidir.